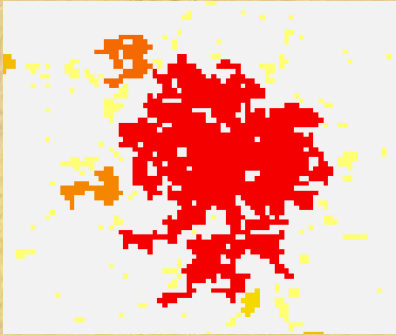

Strefa oddziaływania dużych miast na ich otoczenie

**Sylwia Filas-Przybył
Jacek Kowalewski**

OŚRODEK STATYSTYKI MIAST

- od 1998
- prowadzenie prac nad rozwojem systemu informacyjnego GUS w zakresie statystyki miejskiej
- inicjowanie badań, opracowywanie metodologii i koordynacja działań w zakresie dużych miast

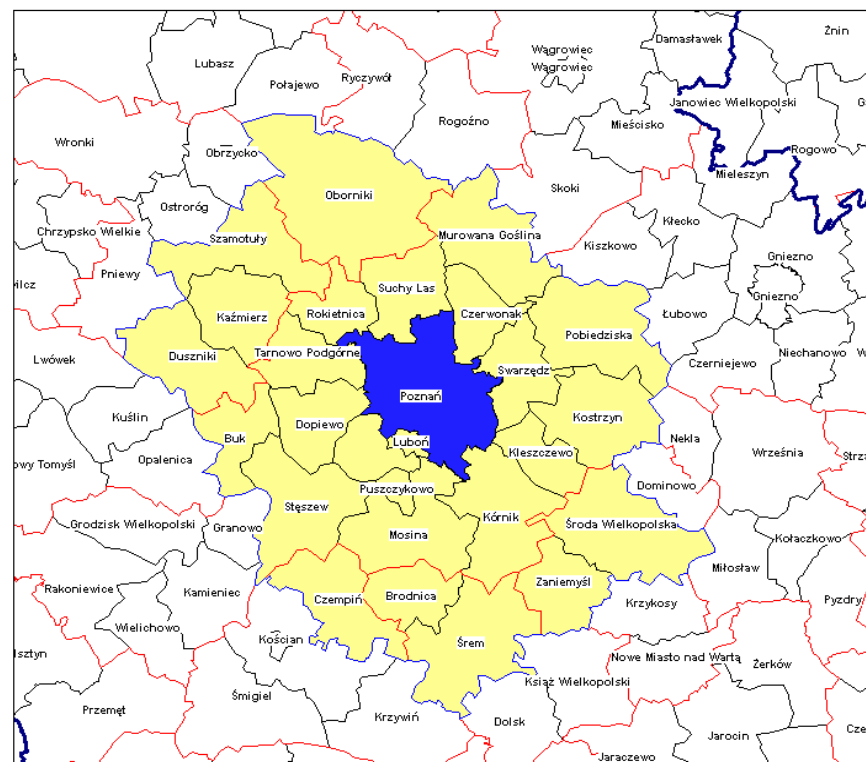
PROGRAM URBAN AUDIT

- Wspólna inicjatywa Komisji Europejskiej i Eurostatu stanowiącą odpowiedź na rosnące potrzeby informacyjne o miastach
- Główny celem programu – dostarczenie obiektywnych i porównywalnych danych statystycznych o miastach europejskich
- Do chwili obecnej przeprowadzono cztery edycje projektu: 1998 (pilotaż), 2003, 2006, 2009
- W 2011 r. rozpoczęła się kolejna edycja projektu
- Nowa koncepcja miasta w programie Urban Audit

- miasta w granicach administracyjnych (**Core City** – C),
- szersze strefy miejskie (**Larger Urban Zone** – LUZ),
- obszary wewnątrzmięskie (**Sub-city Districts** – SCD)
- **Kernel** - funkcjonalnie powiązane miasta (Górnośląski Związek Metropolitalny)

A map of the Republic of Serbia showing its 30 constituencies for the National Assembly. Each constituency is a numbered region, outlined in black. The numbers are: 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, and 30. The map shows the geographical distribution of these constituencies across the country.

Ip	nr jedn. SGB
1	PL0205002001
2	PL0205002002
3	PL0205002003
4	PL0205002004
5	PL0205002005
6	PL0205002006
7	PL0205003001
8	PL0205003002
9	PL0205003003
10	PL0205003004
11	PL0205004001
12	PL0205004002
13	PL0205004003
14	PL0205004004
15	PL0205004005
16	PL0205004006
17	PL0205004007
18	PL0205005001
19	PL0205005002
20	PL0205005003
21	PL0205005004
22	PL0205005005
23	PL0205005006
24	PL0205005007
25	PL0205006006
26	PL0205006008
27	PL0205008001
28	PL0205008002
29	PL0205008003
30	PL0205008004

PROGRAM URBAN AUDIT

- Nowa koncepcja miasta - potrzeba zwiększenia porównywalności jednostek przestrzennych pomiędzy krajami europejskimi
- Nowego podejścia definiowania miast spójnego z nową klasyfikacją jednostek przestrzennych według stopnia urbanizacji (**DEGURBA** - *Degree of Urbanisation*).
- Wszystkie jednostki przestrzenne LAU2 są przyporządkowane do kategorii:
słabo zaludnione, pośrednie, gęsto zaludnione

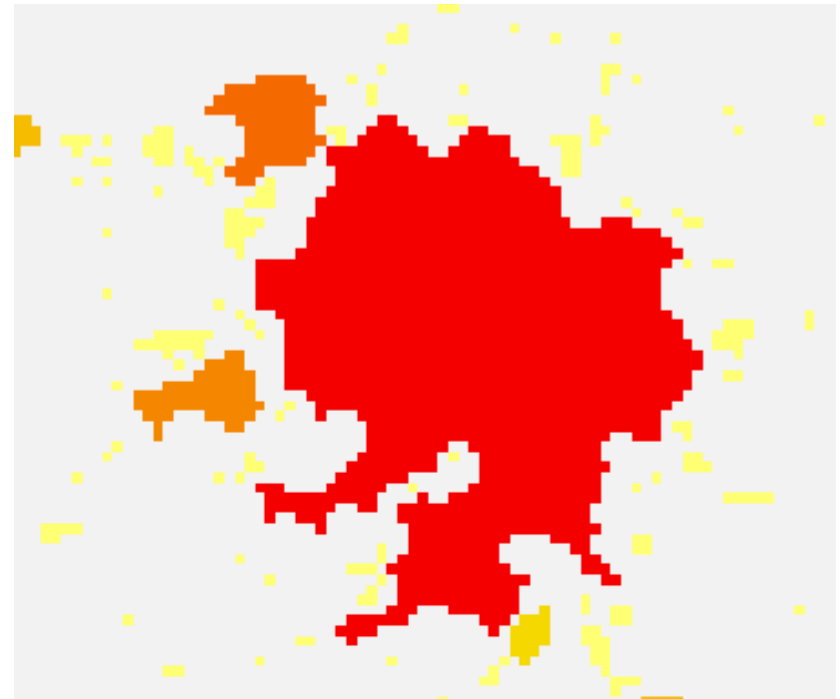
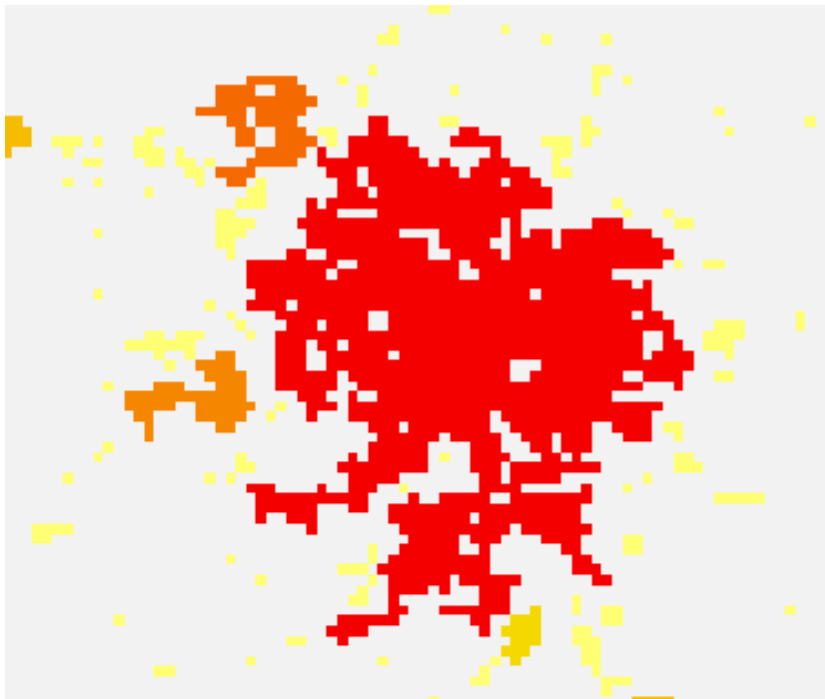
DEGURBA

Klasyfikowanie gminy jako obszaru gęsto zaludniony

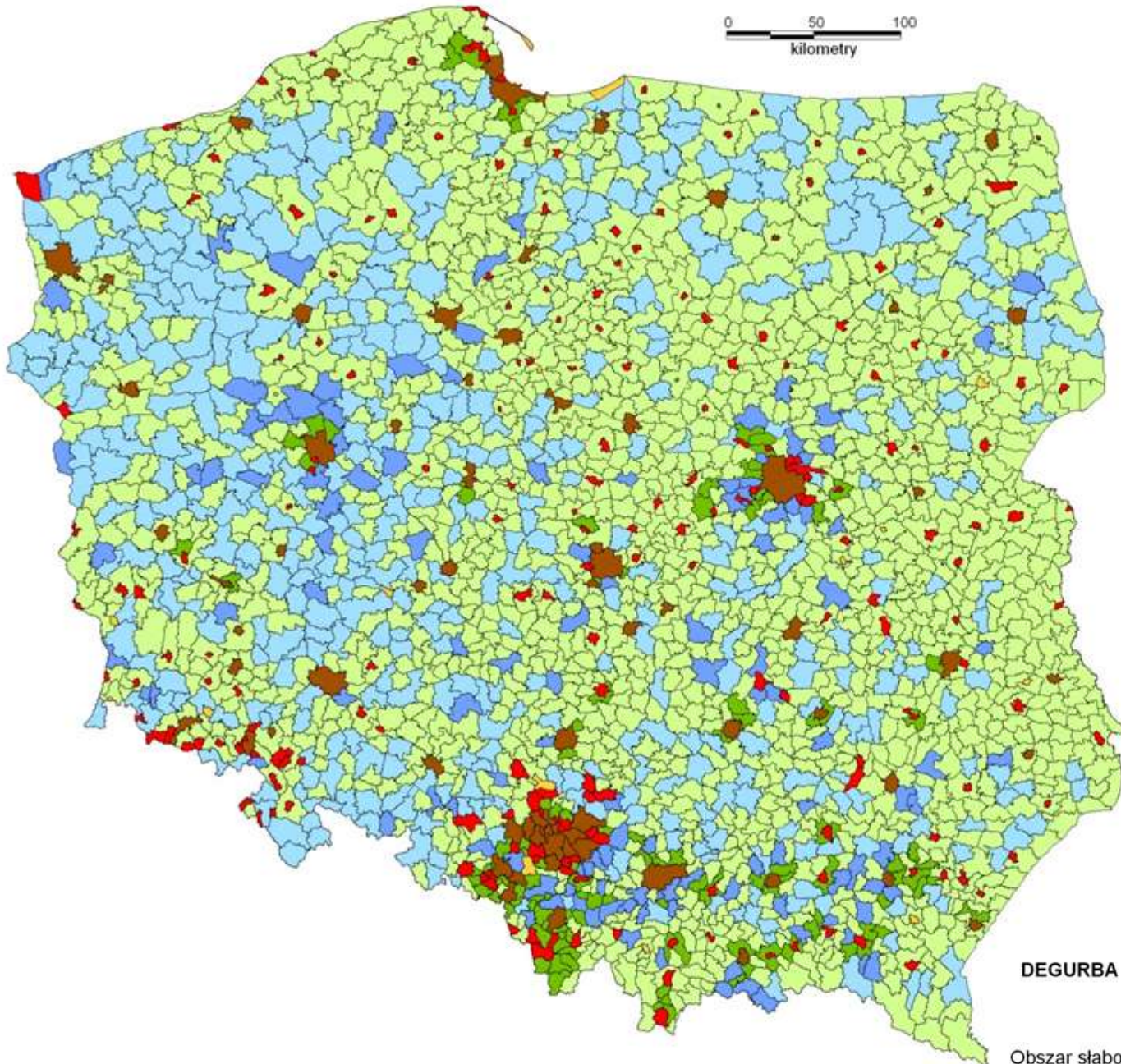
1. Wybranie wszystkich kwadratów, które mają gęstość zaludnienia co najmniej 1500 mieszkańców na 1 km².
2. Pogrupowanie kwadratów sąsiadujących ze sobą. Należy wykluczyć sąsiedztwo po przekątnej.
3. Obliczenie dla każdej z grup kwadratów liczby ludności.
4. Wybranie tych grup kwadratów, które mają co najmniej 50000 ludności czyli tzw. klastrów o wysokiej gęstości zaludnienia.
5. Zastosowanie metody wypełnienia luk.
6. Nałożenie na siatkę kwadratów warstwy z granicami gmin.
7. Sprawdzenie dla każdej gminy udziału ludności zamieszkującej w miejskim klastrze o wysokiej gęstości. Jeżeli więcej niż połowa liczby ludności danej gminy mieszka w klastrze o wysokiej gęstości to daną gminę klasyfikuje się jako obszar gęsto zaludniony.
8. Sprawdzenie czy liczba ludności zamieszkującej gminy zaklasyfikowane jako obszary o wysokiej gęstości zaludnienia stanowi 75% ludności klastra o wysokiej gęstości zaludnienia.

DEGURBA

Klaster przed wypełnieniem luk i klaster po wypełnieniu luk

**Porównanie
podziału
terytorialnego
kraju wg rejestru
TERYT i klasyfikacji
DEGURBA**

74 miasta

DEGURBA

- Obszar słabo zaludniony
- Obszar pośredni
- Obszar gęsto zaludniony

TERYT

Gmina miejska	Gmina wiejska	Gmina miejsko-wiejska
Yellow square	Light green square	Light blue square
Red square	Dark green square	Blue square

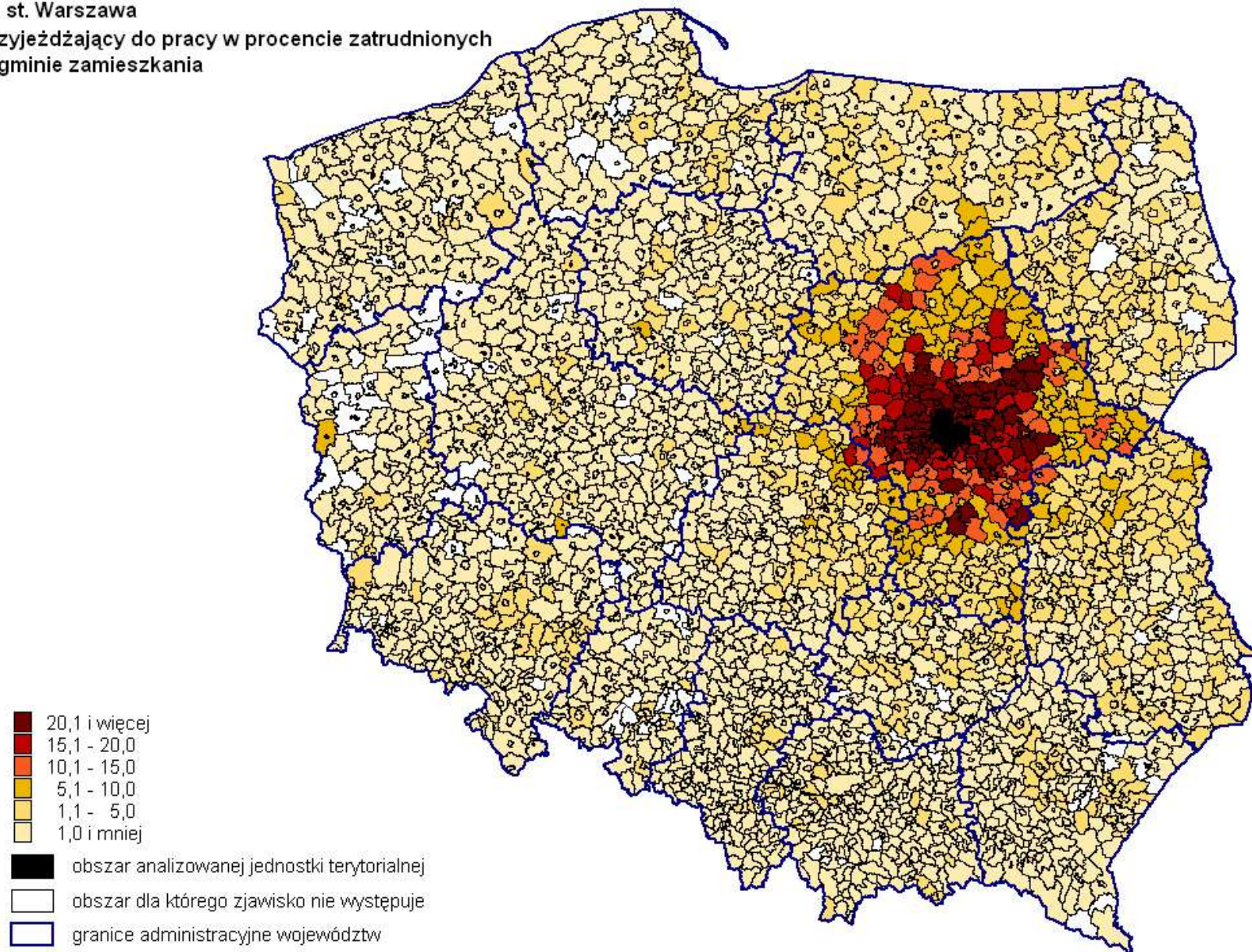

BADANIE PRZEPŁYWÓW LUDNOŚCI ZWIĄZANYCH Z ZATRUDNIENIEM

- Dane z systemu podatkowego POLTAX za 2006 rok (Ministerstwo Finansów)
- 9,5 mln pracowników najemnych
- Bez żadnej ankiety
- Dane o dojeżdżających do pracy

M. st. Warszawa

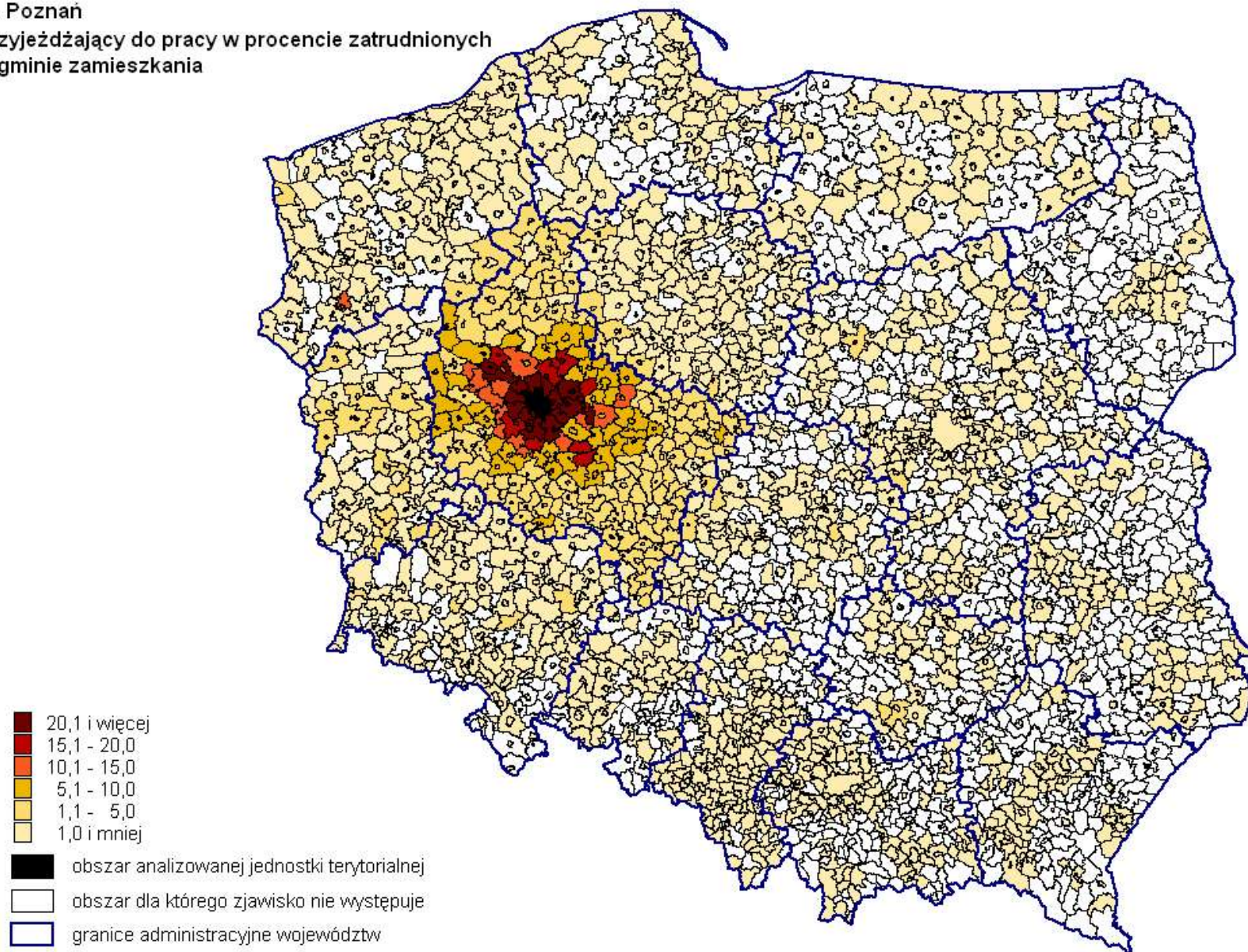
Przyjeżdżający do pracy w procencie zatrudnionych
w gminie zamieszkania

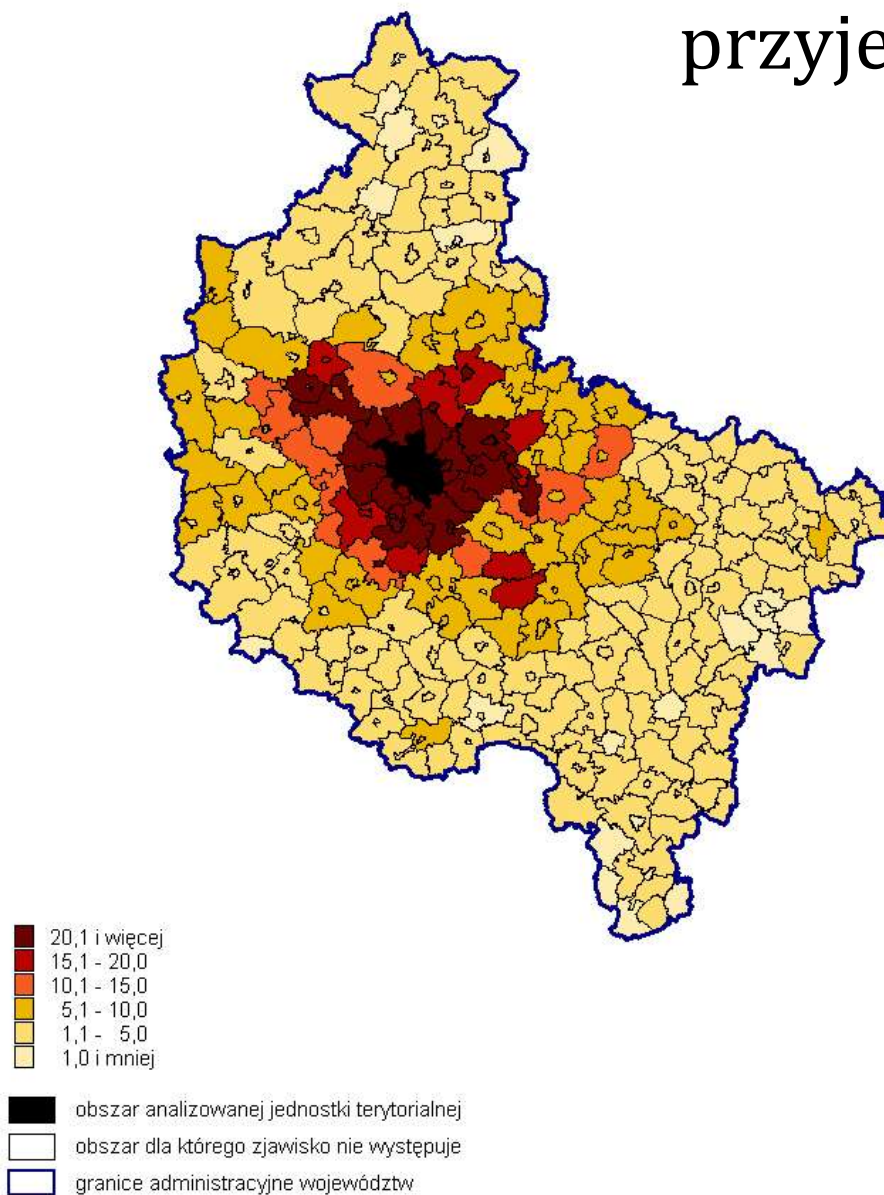

M. Poznań

Przyjeżdżający do pracy w procencie zatrudnionych
w gminie zamieszkania

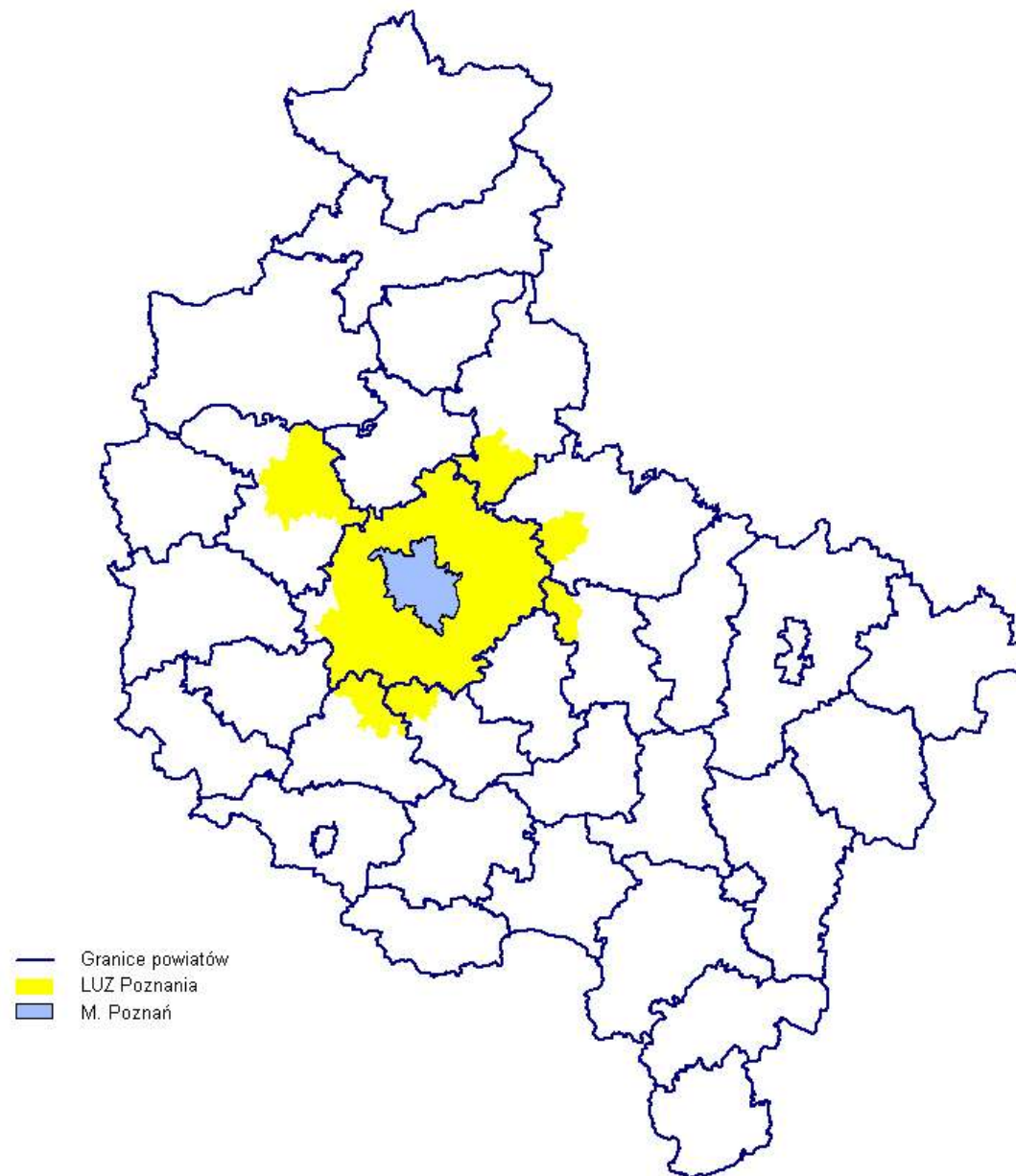
Poznań przyjeżdżający

Kryteria delimitacji obszarów LUZ

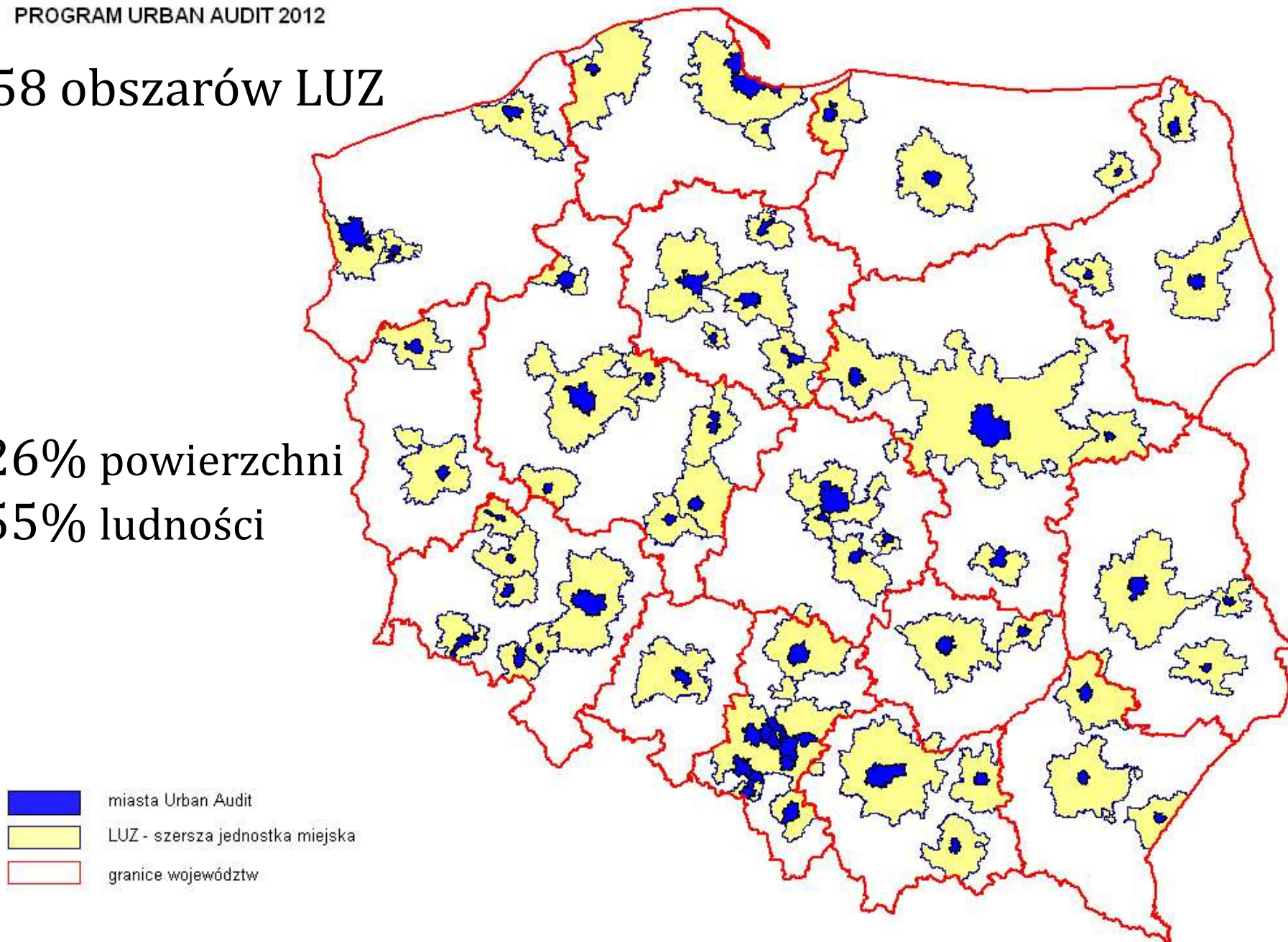
- co najmniej 15% ogółu pracowników najemnych – mieszkańców gminy dojeżdżało do pracy do miasta
- gmina graniczy bezpośrednio z centrum lub z innymi gminami spełniającymi pierwszy warunek, tworząc zwarty obszar

58 obszarów LUZ

26% powierzchni
55% ludności

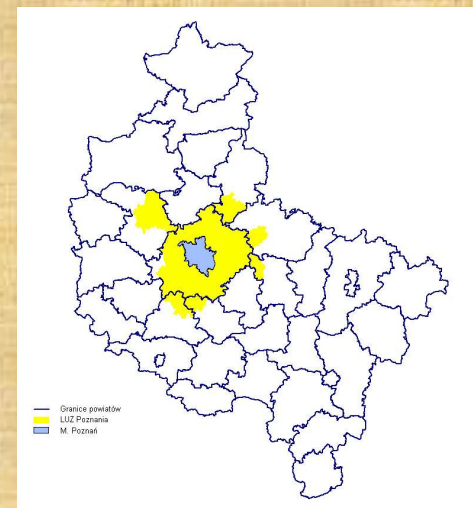

Monitorowanie szerszych stref miejskich (LUZ)

Rozpoznanie skali i zasięgu wpływu dużych polskich miast na przebieg procesów rozwojowych zachodzących w ich otoczeniu

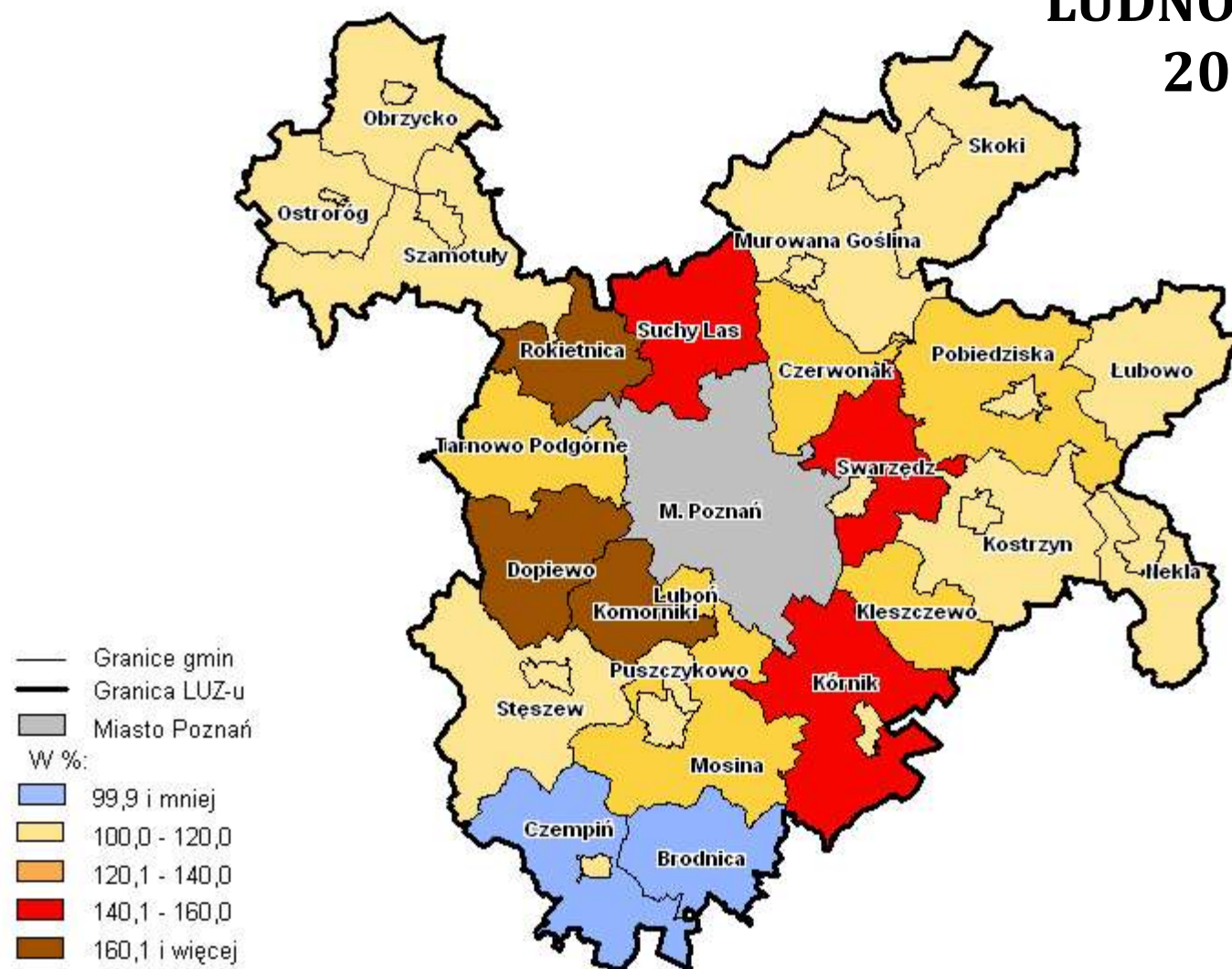
na przykładzie Poznania w latach 2001-2010

Istotą statystyki jest porównanie
(S. Waszak)

DYNAMIKA LICZBY LUDNOŚCI ZA OKRES 2001 - 2010

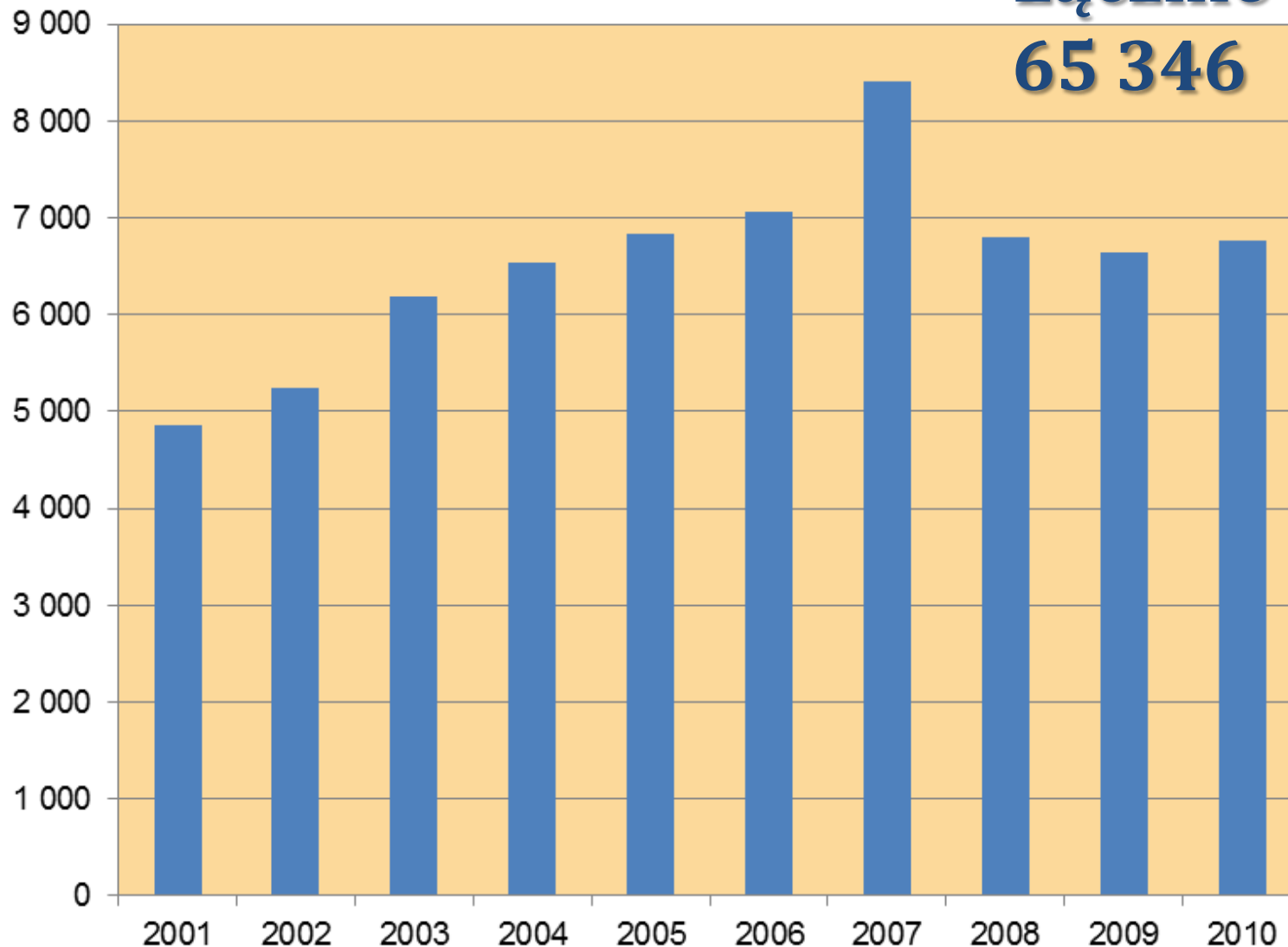

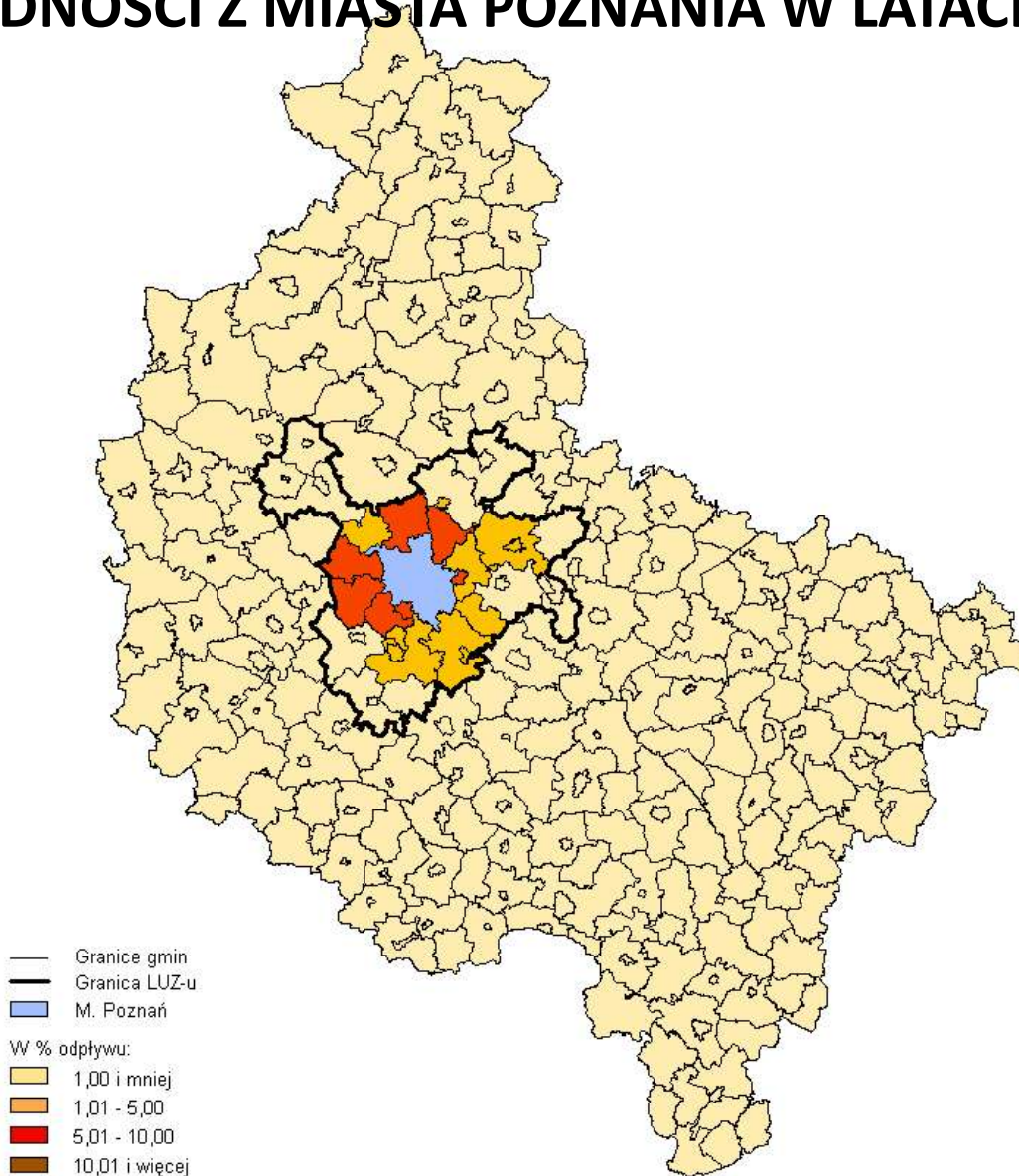
Poznań - odpływ

Łącznie

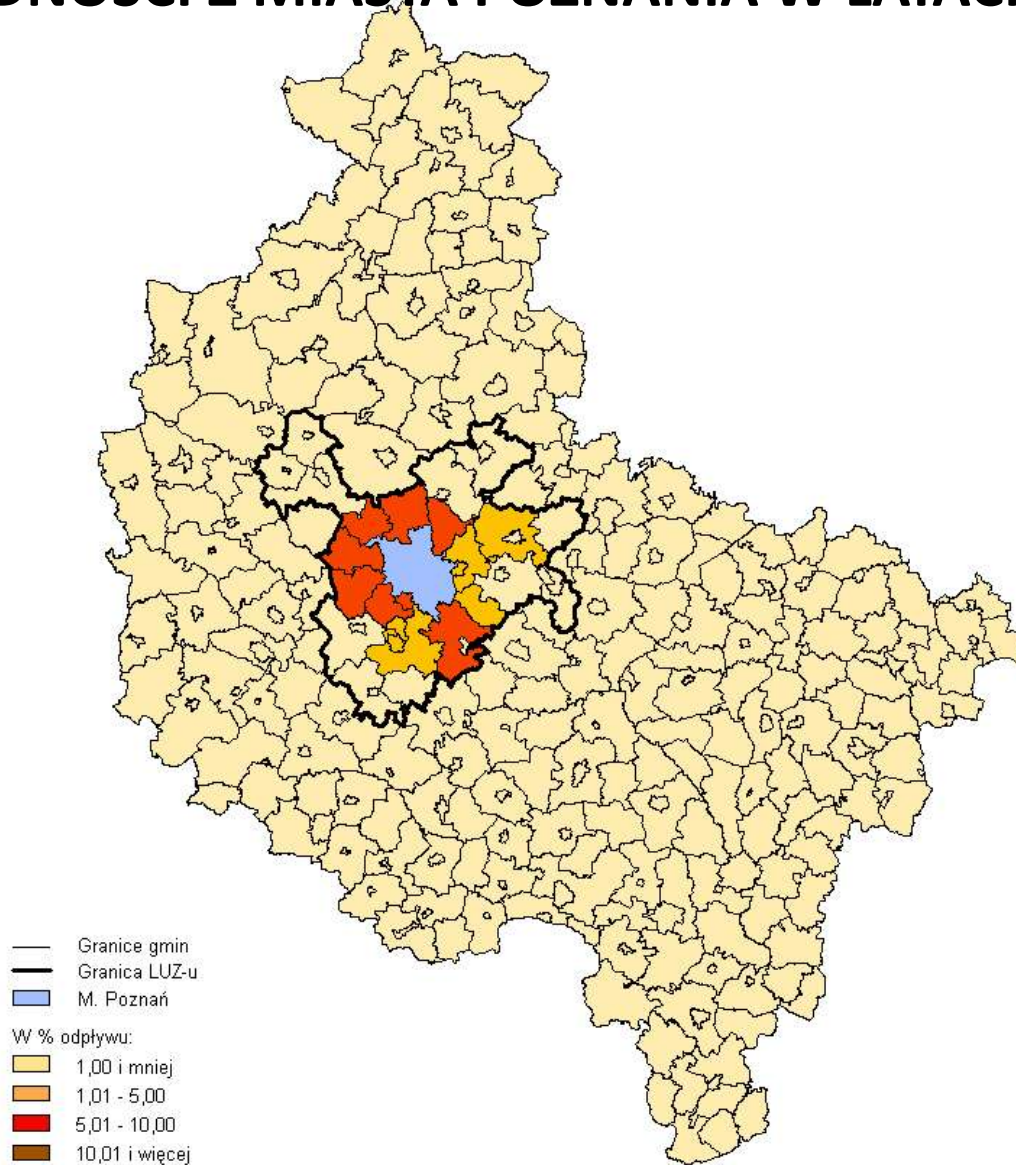
**65 346 do LUZ
82,5%**

ODPŁYW LUDNOŚCI Z MIASTA POZNANIA W LATACH 2001 - 2005

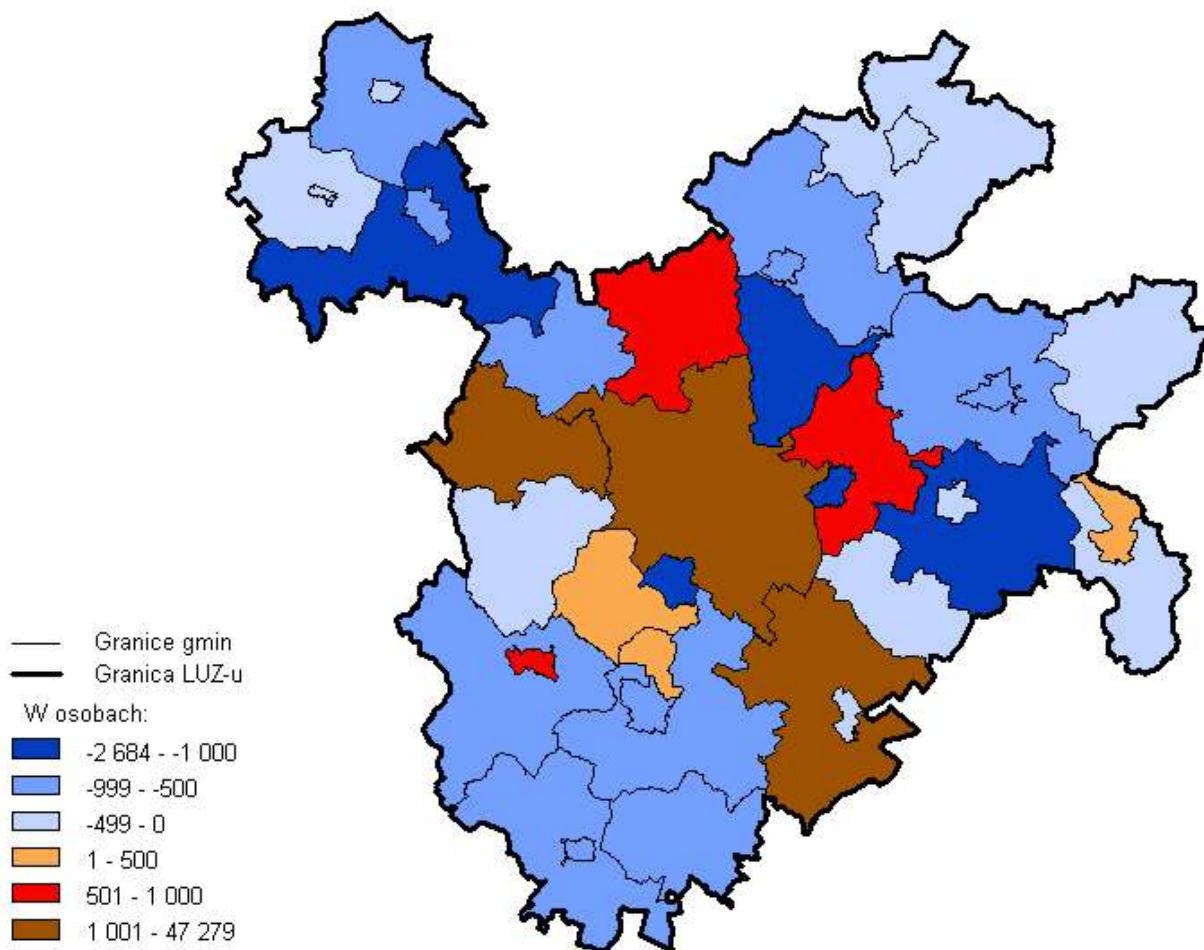

ODPŁYW LUDNOŚCI Z MIASTA POZNANIA W LATACH 2006 - 2010

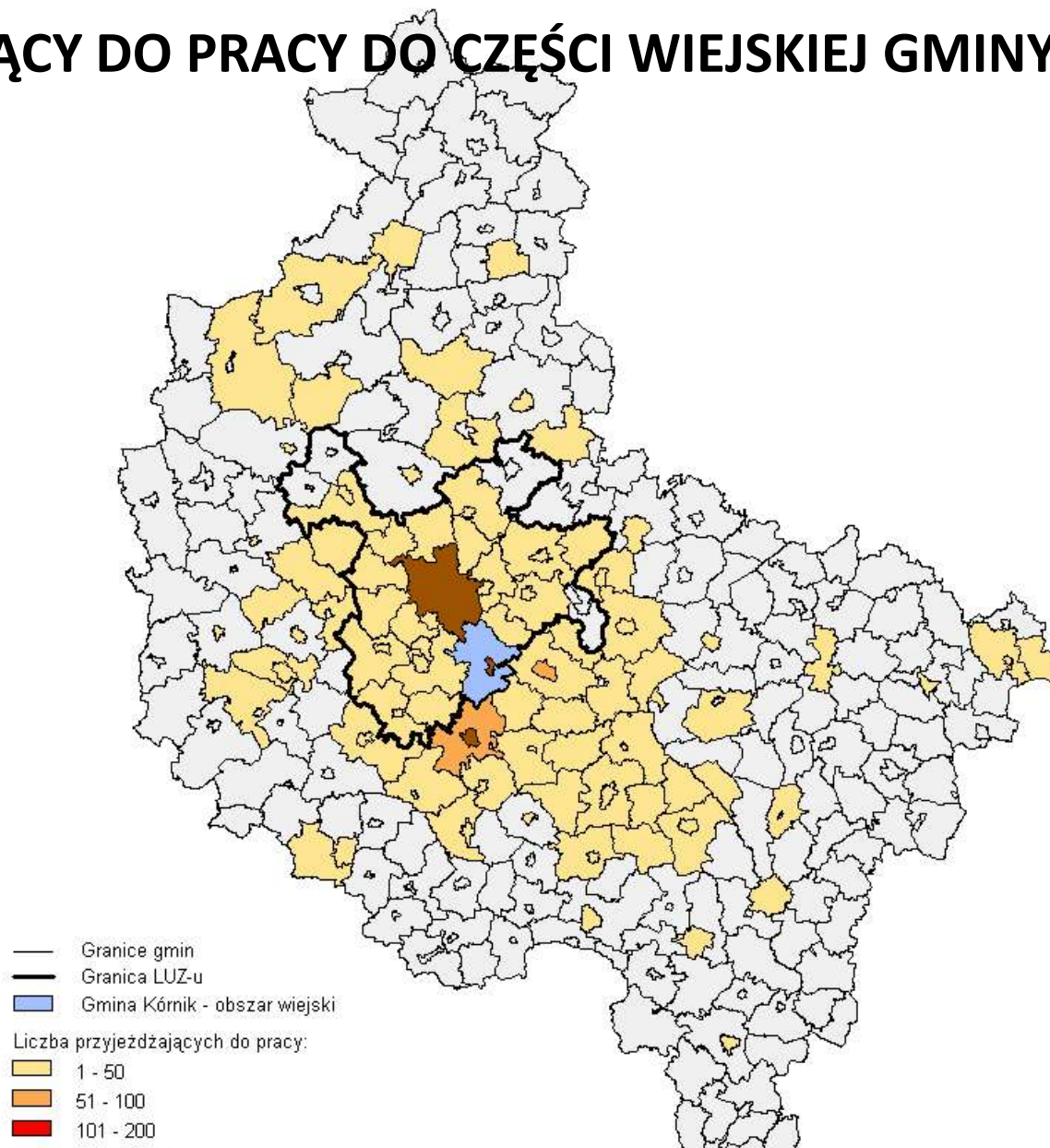

SALDO PRZYJAZDÓW I WYJAZDÓW DO PRACY W 2006 R.

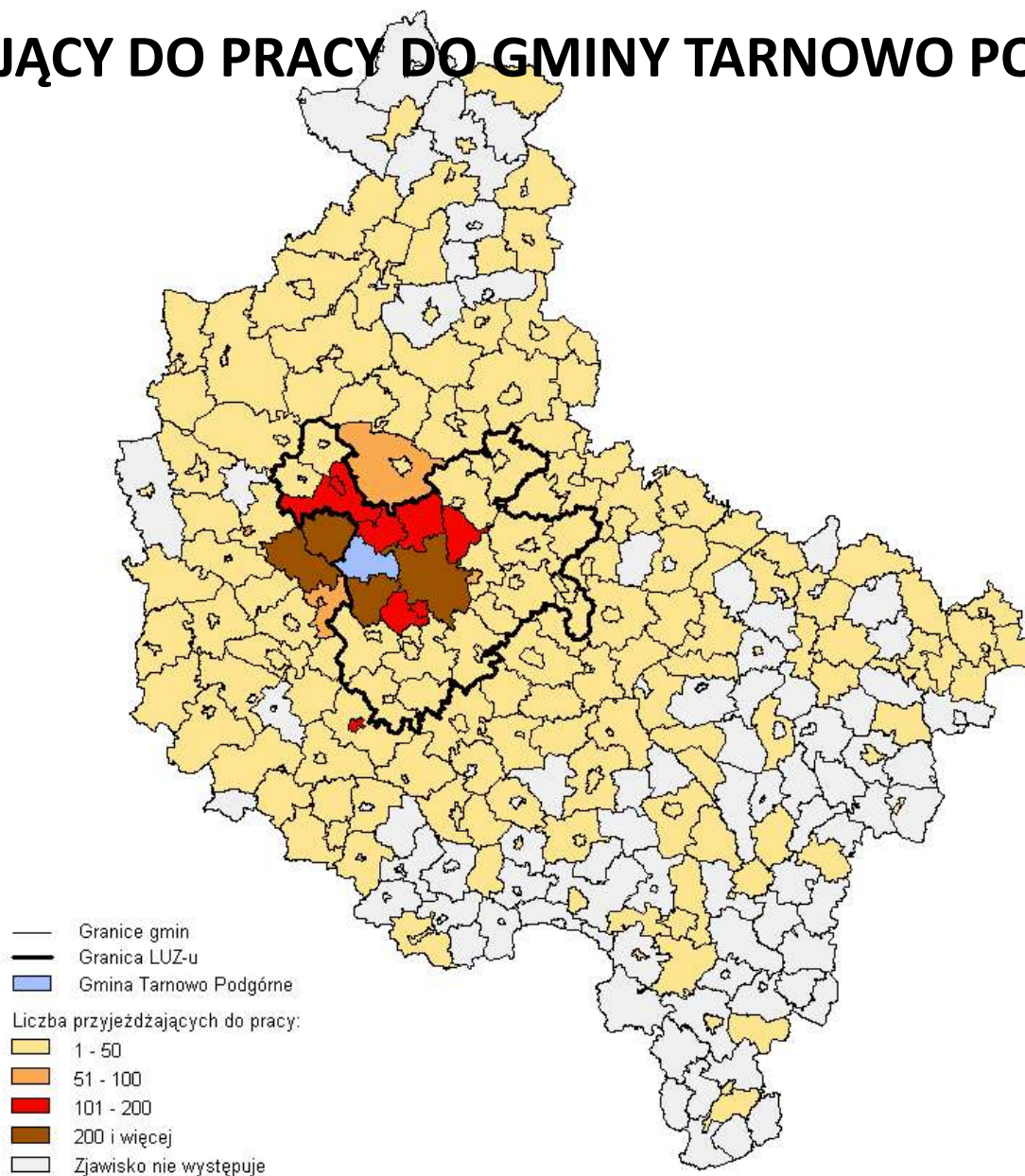
PRZYJEŹDŹAJĄCY DO PRACY DO CZĘŚCI WIEJSKIEJ GMINY KÓRNIK W 2006 R.

2653

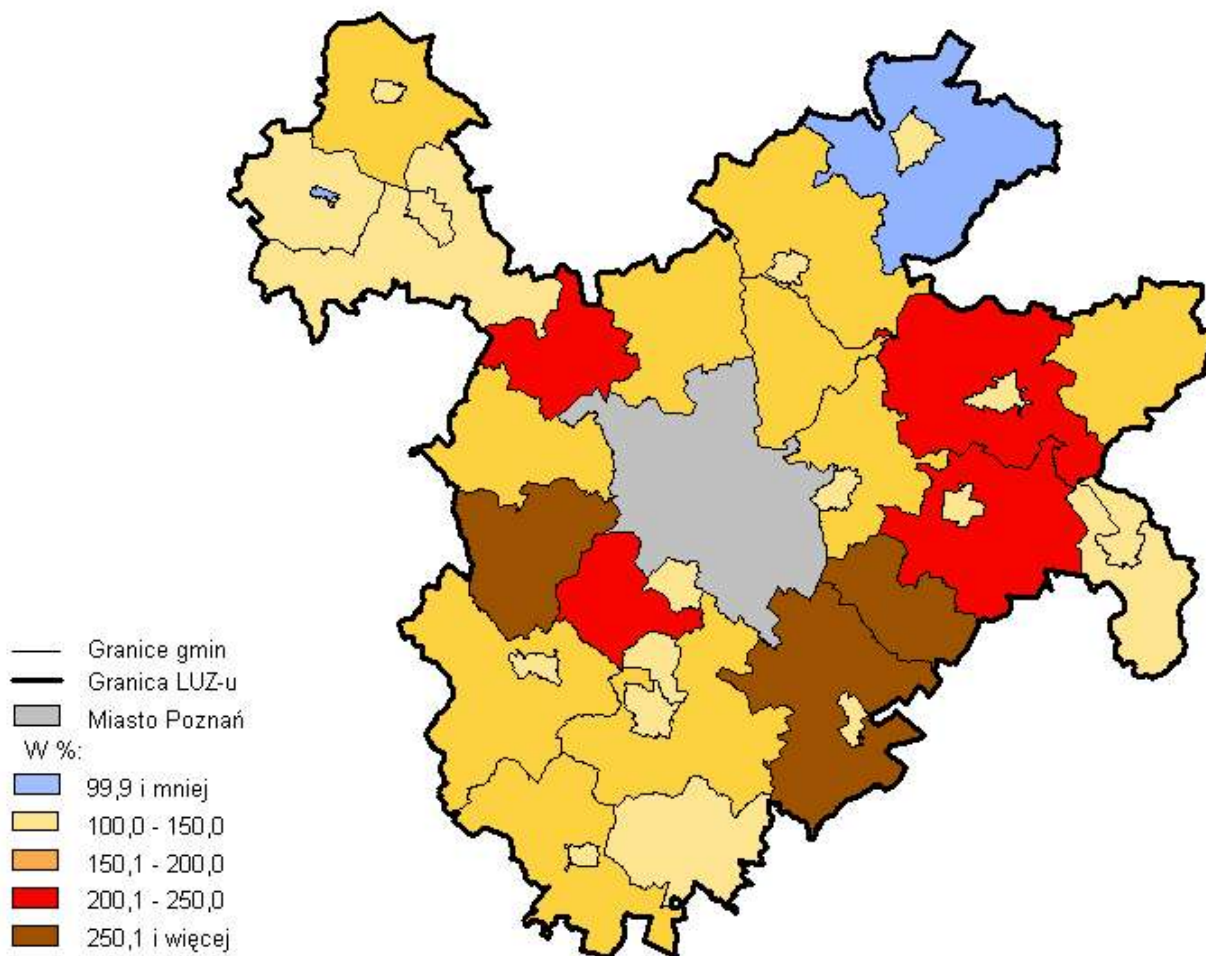
PRZYJEŹDŻAJĄCY DO PRACY DO GMINY TARNOWO PODGÓRNE W 2006 R.

8375

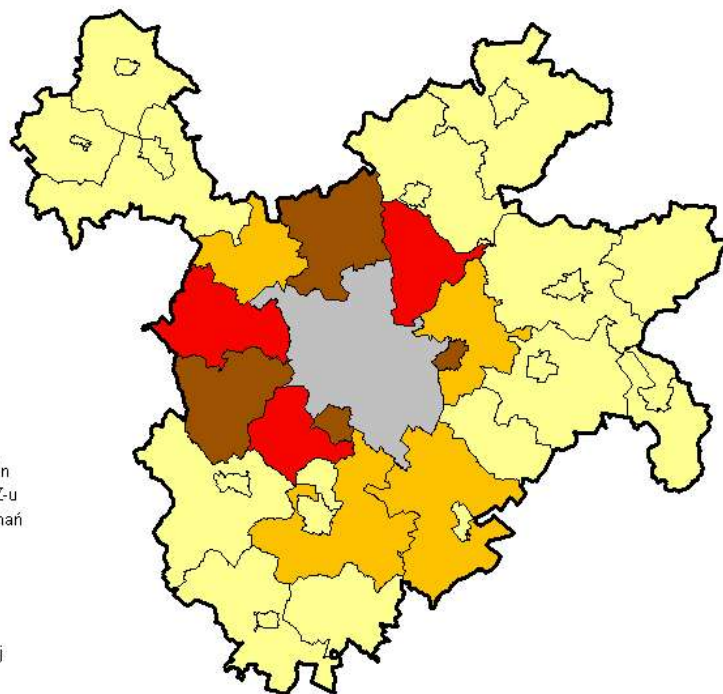
DYNAMIKA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ ZA OKRES 2001 - 2010

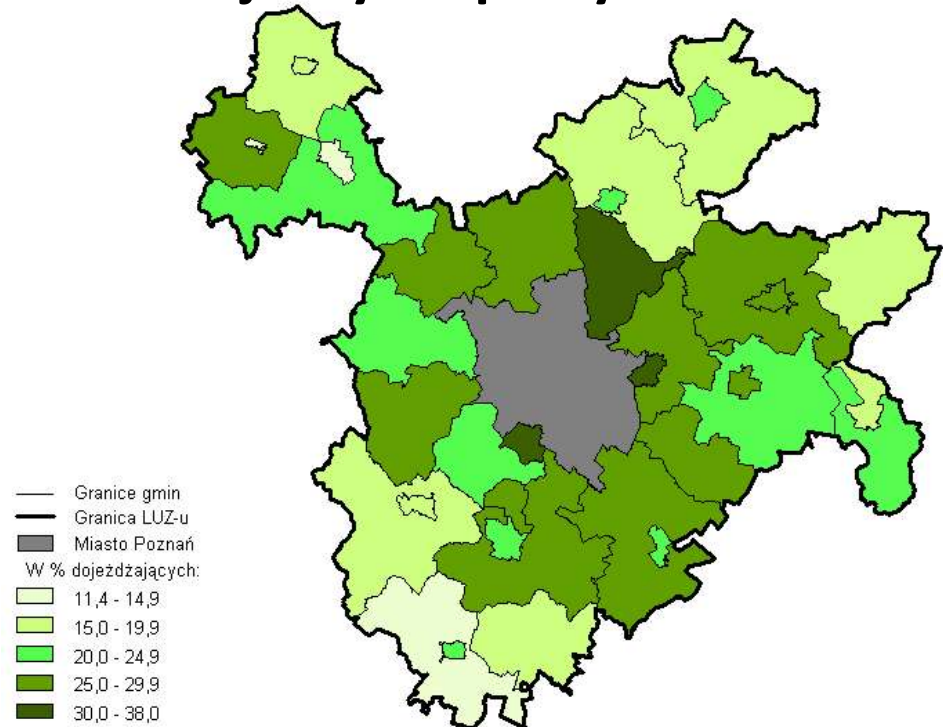

MIGRACJE I DOJAZDY DO PRACY

Migracje w latach 2001 - 2005

Dojazdy do pracy w 2006 r.

WNIOSKI

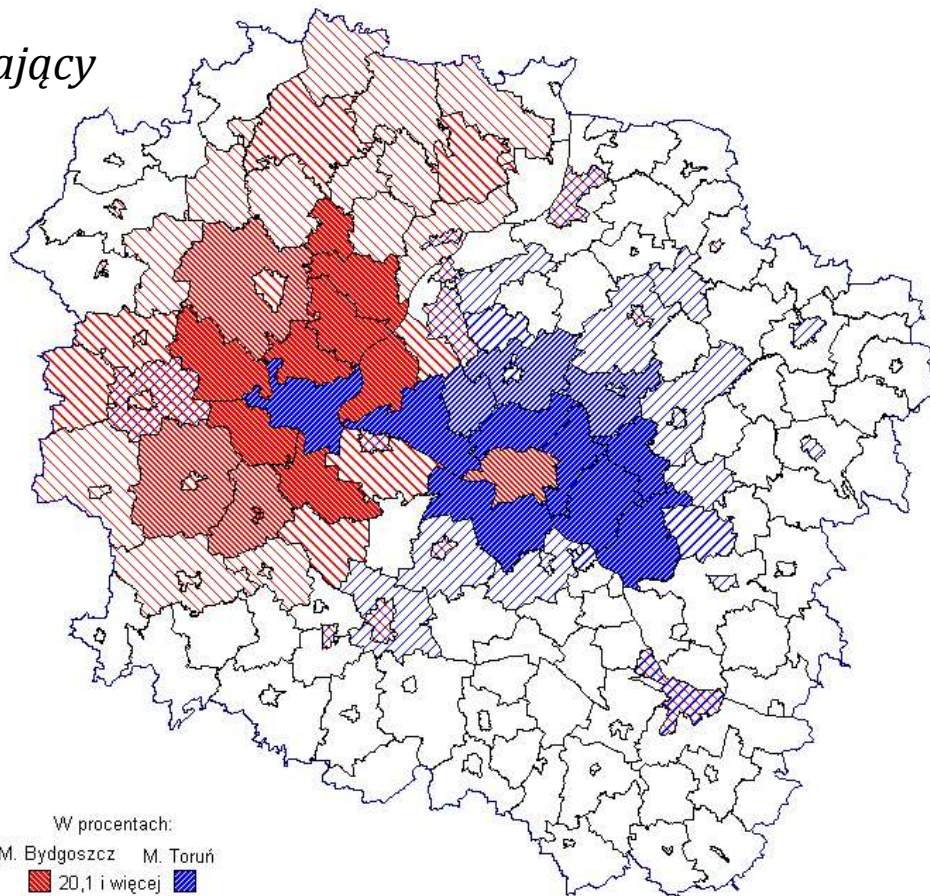
- Duża dynamika procesów demograficznych i społeczno-gospodarczych
- Zmiana relacji centrum - otoczenie
- Potrzeba monitorowania wielu jednostek w szerokim zakresie
- Trudności w pozyskaniu danych przez statystykę, niezbędnych do delimitacji i analiz
- Potrzeba niestandardowych podejść
- Konieczność unifikacji statystyki europejskiej
- Potrzeba wielowymiarowych analiz
- Konieczność **ściślej współpracy** statystyki akademickiej, statystyki urzędowej i odbiorców informacji

STREFA ODDZIAŁYWANIA DUŻYCH MIAST NA ICH OTOCZENIE

Miasta Toruń i Bydgoszcz

Udział przyjeżdżających do pracy w liczbie zatrudnionych w gminie zamieszkania

Bydgoszcz przyjeżdżający
19 700

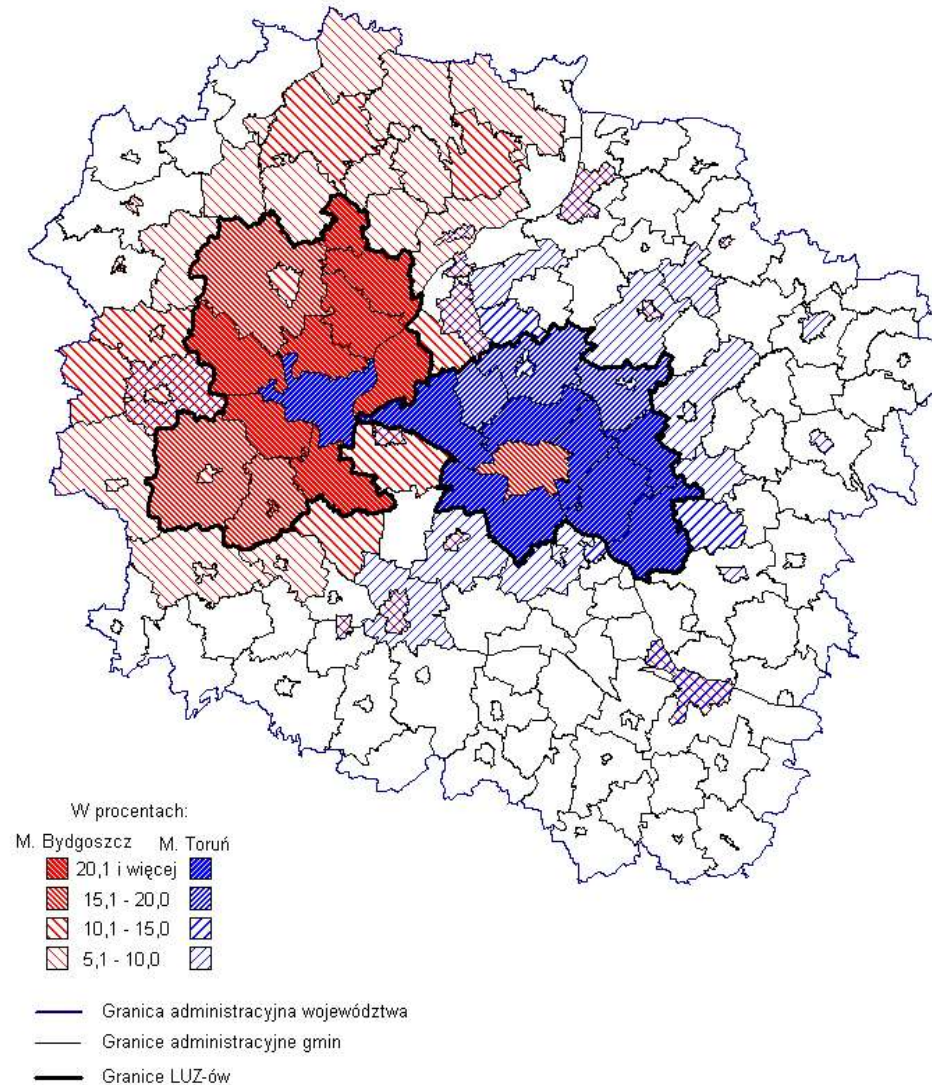
Toruń przyjeżdżający
10 149

— Granica administracyjna województwa
— Granice administracyjne gmin

Miasta Toruń i Bydgoszcz

Udział przyjeżdżających do pracy w liczbie zatrudnionych w gminie zamieszkania

Dziękujemy za uwagę

